

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

w sprawie z powództwa M. spółki jawnej w D.

przeciwko D. D.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym 2 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 17 września 2021 r., sygn. akt I AGa 82/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 grudnia 2019 roku Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził na rzecz wierzyciela spółki z o.o. 169 129,11 zł z odsetkami tytułem długu spółki, której pozwany był prezesem. Na skutek apelacji obydwu stron Sąd Apelacyjny w Krakowie zaskarżonym wyrokiem zmienił rozstrzygnięcie tylko w zakresie odsetek.

Pozwany członek zarządu w skardze kasacyjnej wniósł o uchylenie wyroków sądów obydwu instancji w celu uzupełnienia przez Sąd okręgowy postępowania dowodowego. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania: art. 385 w zw. z art. 278 § 1, 382, 235² § 1 i 2 i 235¹ k.p.c. oraz

art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego w zw. z uchylonym art. 207 k.p.c. Zarzuty członka zarządu spółki z o.o. sprowadzają się do bezprawnego pominięcia wnioskowanego przez niego dowodu z biegłych na okoliczność, że w przypadku prowadzenia egzekucji przeciwko spółce bez zbędnej zwłoki wierzyciel miał możliwość wyegzekwowania swojej wierzytelności.

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania potrzebą rozstrzygnięcia, czy nierozpoznany przed 7 listopada 2019 r. roku wniosek dowodowy należy oceniać w świetle tracącego z tym dniem moc art. 207 k.p.c. (jak to uczynił Sąd odwoławczy), czy też w świetle wchodzących w tym dniu w życie art. 235¹ i 235² k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W przypadku uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów konieczne jest, poza wskazaniem takich przepisów, wykazanie, że zaskarżony wyrok został oparty na jednej z funkcjonujących w praktyce sądów powszechnych wykładni, a przyjęcie odmiennej wykładni prowadziłoby do odmiennego rozstrzygnięcia. Jednakże zagadnienie intertemporalne, tj. spór o zakres stosowania w postępowaniu dowodowym uchylonego art. 207 k.p.c. oraz nowych art. 235¹ i 235² k.p.c. jest nieistotny w niniejszej sprawie, gdyż zarówno przed nowelizacją jak po nowelizacji oddaleniu podlegały wnioski dowodowe na okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c., a także nowy art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.). I właśnie nieistotnością uzasadnił pominięcie dowodu z biegłych Sąd apelacyjny i jedynie dodatkowo wskazał, że wniosek pozwanego podlegał pominięciu także na podstawie art. 207 k.p.c. jako spóźniony. W przypadku wniosku zmierzającego do udowodnienia faktu nieistotnego nie jest ważny sposób pominięcia dowodu: czy przez wydanie postanowienia oddalającego wniosek, czy przez pominięcie dowodu mimo niewydania postanowienia w przedmiocie wniosku. Ewentualne naruszenie przepisów o postępowaniu nie sprawia, że dowód staje istotnym, gdyż o istotności faktu dla rozstrzygnięcia decyduje prawo materialne.

Okoliczność, czy przed ogłoszeniem upadłości spółki z o.o. istniała możliwość wyegzekwowania wierzytelności powoda, nie jest istotna, ponieważ art. 299 § 1 k.s.h. nie zawiera żadnych ograniczeń w zakresie odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. za długi spółki. Wystarcza sama nieskuteczność egzekucji, przyczyny nieskuteczności nie są istotne.

Na podstawie art. 299 § 2 k.s.h. członek zarządu może się zwolnić z odpowiedzialności za długi spółki wykazując, że *„we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości (...), albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości (...) wierzyciel nie poniósł szkody”*. Przy tym ciężar podniesienia okoliczności egzoneracyjnej obciąża członka zarządu. Dopiero po podniesieniu takiej okoliczności i jej zaprzeczeniu przez wierzyciela sąd może rozważać zasadność wniosków dowodowych w tym przedmiocie.

Tymczasem w odpowiedzi na pozew (k.39) pozwany członek zarządu nie podniósł okoliczności egzoneracyjnych, a jedynie podniósł, że prawdopodobnie powodowy wierzyciel zostanie zaspokojony w postępowaniu upadłościowym spółki (pozwany miał nadzieję na zakończenie upadłości likwidacyjnej przez sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego).

Na podstawie art. 21 Prawa upadłościowego (p.u.) w brzmieniu obowiązującym w 2013 roku (spółka, za którą działał pozwany, złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości 28 sierpnia 2013 r.) pozwany miał obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki w terminie dwóch tygodni od wystąpienia podstawy do ogłoszenia upadłości. W 2013 roku tymi podstawami było niewykonywanie wymagalnych zobowiązań pieniężnych oraz zobowiązania przekraczające wartość majątku (art. 11 p.u. w brzmieniu do 1 stycznia 2016 r.). We wniosku o ogłoszenie upadłości (k.48) członek zarządu wskazał, że zobowiązania wynoszą ok. 37 mln zł, a majątek ok. 20 mln zł. Nadwyżka zobowiązań nad majątkiem ok. 17 mln zł nie powstaje w ciągu 2 tygodni, co wskazuje, że pozwany nie wykonał swojego obowiązku w terminie. Ponadto długi spółki dochodzone w niniejszym procesie stały się wymagalne w okresie luty – kwiecień 2013 r., co wskazuje na istnienie w tym okresie także drugiej

podstawy do ogłoszenia upadłości w postaci niewykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

Ponieważ podnoszone przez skarżącego pominięcie dowodu z biegłych oraz ewentualne ustalenie hipotetycznej możliwości skutecznej egzekucji przed ogłoszeniem upadłości spółki nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie o żądaniu pozwu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej członka zarządu. Należy zauważyć, że ewentualna skuteczna egzekucja wierzytelności powoda przed ogłoszeniem upadłości mogła nastąpić tylko ze szkodą dla innych wierzycieli i wówczas tym innym wierzycielom przysługiwałyby roszczenia z art. 299 k.s.h. przeciwko pozwanemu (ew. przysługiwałyby w większej wysokości).